

НЕОБХІДНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН У ВНЗ ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Усі розвинуті держави свій шлях до забезпечення високого рівня життя та соціального захисту населення розпочинали із удосконалення освітньої системи. Життєздатність суспільства визначається станом освіти. Освіта відповідає вищим соціальним цілям, якщо готує людину до самостійного життя. Концентруючи наукові досягнення і культурні надбання людства, освіта виступає важливим чинником інтелектуального потенціалу країни. Ця функція вищої освіти реалізується за допомогою цілого комплексу світоглядних дисциплін, які формують світобачення людини, її ставлення до світу та його оцінку.

Практика викладання дисциплін філософського циклу у ХДУХТ свідчить про те, що з кожним роком рівень загальнотеоретичної підготовки студентів знижується. Студенти, оперуючи окремими фаховими категоріями, часто не володіють елементарними загальними поняттями, тоді як усвідомлення змісту філософських категорій потребує певного рівня загальної ерудиції і розвинутого абстрактно-теоретичного мислення. Таку підготовчу функцію повинні виконувати філософія, етика, соціологія, політологія, психологія, логіка, культурологія, риторика. Саме ці дисципліни формують самосвідомість майбутнього фахівця.

Філософія готує студента до суспільного та особистого життя. Кожне покоління філософів робить свій внесок у скарбницю філософського досвіду, що дозволяє людям чергової епохи вдосконалювати знання про світ і поглиблювати розуміння загальнолюдських цінностей, вирішувати проблему буття світу та буття у світі, знаходити світоглядні орієнтири, а також визначати спосіб власного існування та форми його здійснення.

Психологія і соціологія спрямовані на формування соціо-психологічної культури студента, усвідомлення необхідності професійного самовдосконалення. Після закінчення ВНЗ, з початком трудової діяльності молодий фахівець повинен бути готовий до засвоєння нових соціальних ролей, пристосовуватися до психологічних особливостей трудового колективу. При відсутності базових знань щодо закономірностей процесів соціопсихологічної

адаптації та акомодатії, цей процес може стати дуже болісним, і навіть призвести до професійного краху вчорашнього студента. Відсутність знань та навичок з соціології та психології може стати на заваді фахової реалізації навіть відмінної профільної підготовки.

Логіка, поряд із граматикою та риторикою, впродовж багатьох віків, входить до тривіуму наук, обов'язкових ще для середньовічних студентів. Логіка навчає як правильно мислити, граматика – як правильно говорити, риторика – як говорити красиво і витончено.

Вивчення культурології сприяє більш глибокому розумінню основ власної культури як частини світового культурного простору, розвитку міжкультурного діалогу, толерантності та терпимості, подоланню ксенофобії. Поглиблення тривожних тенденцій до розколу українського суспільства вимагає посилення уваги та негайної реакції вчених і педагогів.

Етику слід викладати неодмінно з урахуванням фахового спрямування студентів. Це може бути курс професійної етики робітників торгівлі, сфери обслуговування, товарознавчого, технологічного, митного контролю. В процесі професійної діяльності необхідно не лише мати загальне уявлення про мораль, її сутність і значення в житті людини, але й варто враховувати існування цілого комплексу специфічних для цих видів діяльності етичних норм, а також морально-етичні особливості типових життєвих і професійних ситуацій.

Філософські дисципліни формують світогляд людини на основі порівняння та зіставлення різних систем цінностей – етнічних, етичних, релігійних, правових. Лише завдяки осмисленому вибору життєвих пріоритетів в умовах достатньої інформованості про множину концепцій і теорій, які пояснюють явища та процеси суспільного буття, можна досягти стійкості переконань студента, органічного, а не «нав'язаного» формування національної свідомості та патріотизму, усвідомленого сприйняття ідеалів добра, справедливості, гуманістичних цінностей. Світоглядні дисципліни не лише підвищують рівень загальної ерудиції студента та його культури, систематизують професійні знання та сприяють глибокому розумінню економіки, вони допомагають йому знайти своє місце у світі, адже світогляд – це ті цінності, ідеали, переконання та погляди, які є визначальними для суспільної орієнтації людини та її позиціонування в реальності.